

CARTA EUROPEA DELS DRETS I DE
LES RESPONSABILITATS DE LES
PERSONES GRANS QUE NECESSITEN
ATENCIÓ I ASSISTÈNCIA
DE LLARGA DURACIÓ.

CARTA EUROPEA DELS DRETS I DE LES RESPONSABILITATS DE LES PERSONES GRANS QUE NECESSITEN ATENCIÓ I ASSISTÈNCIA DE LLARGA DURACIÓ.

Versió final

Maig 2010

Aquesta CARTA EUROPEA ha sigut desenvolupada pels següents participants:

Participants europeus:

- AGE Platform Europe**, coordinadora del projecte
- EDE** – European Association for Directors of Residential Homes for the Elderly (Associació Europea de Directors de Centres Residencials per a la Gent Gran)

Participants nacionals:

- ANBO** (Països Baixos)
- BIVA** (Alemanya)
- Commune de St. Josse** (Bèlgica)
- FNG** - Fondation Nationale de Gérontologie (França),
- FIPAC** (Itàlia)
- 50+ Hellas** (Grècia)
- MZU** (Slovènia)
- NIACE** (Regne Unit)
- SPF** - Association suédoise des citoyens seniors (Suècia)
- ZIVOT 90** (República Txeca)

Amb el suport del programa europeu DAPHNE III, que te per objectiu prevenir i lluitar contra la violència exercida envers els infants, els joves i a les dones, i protegir les víctimes i els grups vulnerables.

PREÀMBUL

La dignitat humana es un dret inviolable. La edat i la dependència no poden justificar, per ells sols, restriccions a cap del drets humans i a les llibertats civils inalienables reconegudes per les normes internacionals i consagrades en les constitucions democràtiques. Tots els individus, independentment del seu sexe, de la seva edat o del seu grau de dependència tenen el dret de gaudir d'aquests drets i llibertats, i tots tenen el dret de defensar els drets humans i els drets civils.

La Unió Europea reconeix i respecta els drets de la gent gran, que són més susceptibles de dependre dels altres per a la ajuda i les cures, a desenvolupar una vida digna e independent i a participar de la vida social i cultural (Carta dels drets fonamentals de la UE. Art. 25.). La restricció d'aquests drets basada en la seva edat o en la seva falta d'autonomia, te que estar fonamentada en motius jurídics clars i en procediments transparents; te que ser proporcional a la situació, ser revisable i sobretot, ser considerada com a vinculada a un interès superior de la part concernida. El no respectar aquests drets i els menyspreu dels mateixos han de ser considerats inacceptables; els Estats membres han desenvolupar polítiques que assegurin el respecte a aquests drets tant a domicili com en institució i aportar ajuda a les persones que els volen fer valdre.

Al proposar una Carta europea “dels drets i de les responsabilitats de la gent gran que te necessitat d'assistència i cures de llarga duració”, en el marc del programa DAPHNE III de lluita contra el maltractament, els participants del projecte EUSTaCEA desitgen encetar un debat al si dels països de la Unió Europea, sobre la necessitat de reconèixer i afirmar els drets de les persones grans més vulnerables. La seva iniciativa te com a objectiu el donar a les persones grans la possibilitat de expressar-se i de fer-se escoltar per el conjunt de la societat.

Els membres de AGE i els participants al projecte recorden que el augment de l'edat no comporta cap modificació dels drets, dels deures i de les responsabilitats de les persones però subratlla que una persona que pot estar en situació de incapacitat, permanent o temporal de poder fer valdre per si mateixa els seus drets.

La Carta reconeix que la gran majoria de les persones grans fràgils i vulnerables són dones: a Europa dos de cada tres persones de mes de 80 anys són dones. Mes d'un terç d'elles pateixen de la malaltia d'Alzheimer o de demència, el que les fa encara més vulnerables al maltractament .

Les cures de salut i les cures de llarga duració, incloses la prevenció i les intervencions precoces, no han de ser considerades com a un cost, si no com a una inversió de la que es beneficiaran tots els grups d'edat. A la Unió Europea els serveis de salut i les cures de llarga duració han de estar basades en el principi de la solidaritat entre les generacions i reflectir les disposicions del Tractat de Lisboa que disposa que la Unió Europea ha de lluitar contra la exclusió social i les discriminacions, i promoure justícia i protecció social, la igualtat entre les dones i els homes, la solidaritat entre les generacions i la protecció dels drets del infant.

Las situaciones de dependencia i de vulnerabilidad de les diferents persones són complexes: les mateixes persones gran, les famílies, els professionals que hi intervenen i els voluntaris, han de contribuir conjuntament al respecte dels drets enunciats. La Carta té com a finalitat el permetre a cadascun de actuar per a facilitar l'accés a cada un d'aquests drets.

La Carta té com a objectiu el completar i reforçar les cartes i a altres mesures que ja estan actives en certs països de la Unió Europea i no el de reemplaçar-les. Pretén també sensibilitzar a un públic més ampli. A centrar-se sobretot en els drets de les persones que gaudeixen de cures de llarga duració, el nombre de les quals no deixa d'augmentar, i a animar a la utilització de les millors pràctiques en els Estats membres i més enllà. En el moment actual aquests drets no són totalment respectats però tenim l'ambició de actuar de forma en que ho siguin.

La Carta pretén ser un document de referència que defineix els principis i drets fonamentals que són necessaris pel benestar de les persones que depenen d'altres en raó de la seva edat, d'una malaltia o una situació de discapacitat, tant si és per a una ajuda o per cures.

La guia que acompanya la Carta la completa i la fa més aclaridora. És una part integrant de la mateixa i la il·lustra de moltes maneres a partir de les experiències i les iniciatives consensuades per les organitzacions que han participat en la redacció.

Aquesta guia, ha de permetre a cada actor fer seus els principis enunciats per la Carta i adaptar aquesta a la seva realitat nacional o local.

ARTICLE 1

DRET A LA DIGNITAT, AL BENESTAR FÍSIC I MENTAL, A LA LLIBERTAT I A LA SEGURETAT.

QUANT VOSTÈ ES FA GRAN I ES VEU OBLIGAT A DEPENDRE DELS ALTRES, TAN SI ÉS PER A UNA AJUDA O PER CURES, CONSERVA EL SEU DRET AL RESPECTE A LA SEVA DIGNITAT COM A ESSER HUMÀ, AL BENESTAR FÍSIC I MENTAL, A LA SEVA LLIBERTAT I A LA SEVA SEGURETAT.

EN PARTICULAR TE EL DRET:

1.1 Al respecte a la seva dignitat humana i al seu benestar, independentment de la seva edat, de la seva raça, del seu color i del seu origen social, dels seus mitjans econòmics, de les seves conviccions, del seu sexe, de la seva orientació o identitat sexual i del grau de cures i d'assistència del que tingui necessitat.

1.2 Al respecte a la protecció del seu benestar físic, sexual, psicològic, emocional, econòmic i material.

BENESTAR FÍSIC

1.2.1 Al respecte i a la protecció del seu benestar físic i a la protecció contra tota forma de maltractament físic el que compren: el maltractament i la negligència, la malnutrició i la deshidratació, l'esgotament, el fred o una calor excessives i tota malaltia física evitable.

1.2.2 A la protecció contra tota forma d'abús sexual o de maltractament.

BENESTAR PSICOLÒGIC I EMOCIONAL

1.2.3 Al respecte i a la protecció del seu benestar psicològic i emocional i a la protecció contra tota forma d'abús o de maltractament psicològic o emocional.

1.2.4 De esperar dels altres que no us ocasionin intencionadament un sentiment de desolació, de malestar o un sentiment negatiu o de depressió.

1.2.5 De ser protegit de tot intent de separar-vos d'una altre persona amb la qual desitgeu estar.

SEGURITAT ECONÒMICA I MATERIAL

1.2.6. De ser protegit contra tota forma d'abús econòmic o material.

1.2.7. De esperar de les persones que s'ocupen dels vostres bens econòmics i materials que actuïn per el bé dels vostres interessos, si sou incapaços de fer-ho vosaltres mateixos.

1.2.8. De conservar els vostres objectes personals fins que decidiu

voluntàriament desfer-vos-en o fins a la vostra mort. Teniu el dret de no ser forçat a modificar el vostre testament o a renunciar a bens econòmics o materials que us pertanyen legítimament.

PROTECCIÓ CONTRA ELS ABUSOS MÈDICS I DE MEDICAMENTS

1.2.9. A la protecció contra tots els maltractaments, negligències i abusos mèdics i farmacèutics comprenent: un tractament mèdic o la utilització de medicaments inapropiats, innecessaris o excessius o un refús de tractament.

NEGLIGÈNCIA

1.2.10. Ser protegit contra la negligència i la manca de diligència en la provisió de ajuda, de cures o de tractament.

1.3 A ser protegit contra les amenaces de qualsevol naturalesa. Ha de poder sentir-se segur en el entorn en el que viu i amb les persones que l'envolten.

1.4 A tenir accés a la Seguretat Social i a la Assistència Social.

ARTICLE 2

DRET A LES PRÒPIES DECISIONS

VOSTÈ ENVELLEIX I ES POT CONVERTIR EN DEPENDENT D'ALTRES PER AJUDA I PER A CURES, CONTINUA TENINT EL DRET A FER LES SEVES PRÒPIES DECISIONS I AL RESPECTE DE LA SEVA VOLUNTAT. AQUEST DRET ES FA EXTENSIU A LA DESIGNACIÓ D'UNA TERCERA PERSONA DE LA VOSTRA ELECCIÓ.

LLIBERTAT D'ELECCIÓ

- 2.1. Te el dret de portar una vida tan autònoma e independent con li permetin les seves capacitats físiques i mentals, i a rebre consells i suport per poguer-ho fer.
- 2.2. Te el dret d'esperar de les persones que l'envolten respectin les seves opinions, els seus desitjos i les seves eleccions , inclús si no es capaç de comunicar-ho de forma explicita. Te el dret de ser consultat i a prendre part en totes les decisions sobre actuacions que l'afectin
- 2.3. Ten el dret de conservar el control del seu patrimoni i dels seus ingressos, i de gestionar per si mateix els seus afers econòmics i legals i las transaccions amb les autoritats.

SUPORT A LA PRESA DE DECISIONS

- 2.4. Te el dret d'anomenar a una tercera persona adient per prendre decisions en el seu nom i representar-lo.
- 2.5. Te el dret de sol·licitar una segona opinió sobre la situació de la seva salut abans de iniciar el procés d'un tractament mèdic.
- 2.6. Te dret de que li permetin el temps de reflexió suficient per considerar acuradament les seves decisions abans de prendre-les, a tenir accés als documents pertinents i de fer la seva elecció després de haver rebut informació, consell i orientacions independents.
- 2.7. En el cas de que no sigui capaç de prendre les decisions per si mateix o de expressar-se personalment en una data posterior te el dret de deixar d'avant ma instruccions anticipades sobre les decisions relatives a la seva cura, que seran executades per una tercera persona de la seva elecció. Les seves voluntats han de ser respectades en tot moment, inclòs si son comunicades de forma no verbal o per l'intermediació de la tercera persona designada per vostè.

RESTRICCIONS A LA VOSTRA AUTO-DETERMINACIÓ

- 2.8. No pot ser sotmès a cap forma de limitació física o mental, a menys que aquesta limitació respongui a un risc potencial. En aquest cas es necessari que es determini quin és pel vostre interès per mitjà de un procediment

transparent e identificable de forma independent, que pot ser revocable. Les avaluacions de la vostra capacitat mental per prendre decisions no són mai absolutes ni definitives i han de ser revaluades regularment.

ARTICLE 3

DRET A LA PRIVACITAT

QUANT VOSTÈ ENVELLEIX I ES POT VEURE PORTAT A DEPENDRE DELS ALTRES, TANT SI ÉS PER A UNA AJUDA O PER A CURES, SEGUEIX TENINT EL DRET AL RESPECTE DE LA SEVA PRIVACITAT I DE LA SEVA INTIMITAT.

DRET A LA VIDA PRIVADA

3.1. Te dret al respecte per la seva necessitat d'intimitat. Te que tenir la oportunitat de disposar de temps i espai per vostè sol, o amb les persones de la seva elecció, si així ho desitja.

3.2. El seu espai personal ha de ser tractat amb respecte, al marge del lloc a on visqui i el grau de cures i d'assistència que necessiti. L'objectiu de totes les persones involucrades en la vostra atenció, cura i tractament ha de ser evitar cap restricció a la vostra privacitat o el respecte al vostre dret a les relacions íntimes.

3.3. El respecte a la seva privacitat es reflectit també a la consideració que es dona als vostres sentiments de pudor. Tenint el dret de ser tractat per els seus curadors amb delicadesa i discreció.

DRET A LA CONFIDENCIALITAT DE LES INFORMACIONS I COMUNICACIONS.

3.4. Te el dret a la confidencialitat de la seva correspondència. Les seves cartes o correus electrònics no poden ser rebuts, oberts o llegits per tercers sense el vostre consentiment. Te el dret de fer trucades telefòniques en privat.

3.5. El seu dret a la privacitat te que reflectir-se tan ve per el tractament confidencial de les vostres dades i documents. Las vostres dades personals estan protegides per la llei.

3.6. Te el dret de esperar que les discussions relatives a la seva situació, cura i tractament, tant si tenen lloc amb vostè o no, es produeixin amb delicadesa i discreció, i amb respecte per la vostra privacitat.

ARTICLE 4

DRET A CURES DE QUALITAT I ADAPTADES A LES VOSTRES NECESSITATS.

QUANT VOSTÈ ENVELLEIX I ES POT VEURE PORTAT A DEPENDRE DELS ALTRES, TANT SI ES PER A UNA AJUDA O PER CURES, CONSERVA EL SEU DRET A UNES CURES, A UNA AJUDA I A UN TRACTAMENT DE QUALITAT, ADAPTATS A LES VOSTRES NECESSITATS I ALS VOSTRES DESITJOS.

QUALITAT DE LA CURA

- 4.1. Te el dret de rebre serveis de salut i de cures de llarga duració, oportuns i financerament abordables, que siguin adaptats a les seves necessitats i desitjos individuals, i sense cap tipus de discriminació.
- 4.2. Te el dret de ser atès per persones que tinguin les qualificacions requerides i que rebin el suport adequat per respondre a les seves necessitats d'assistència, cura i tractament. Tant si és cuidat per professionals, per membres de la vostra família o altres persones de confiança, aquests tenen que haver rebut i continuar rebent, recursos tècnics, estructurals i financers, formació especialitzada, i els consells necessaris per a proporcionar-li la assistència que necessiti.
- 4.3. Ha de buscar solucions de respir per permetre a les persones que li donen assistència diària, els espais de temps necessaris per centrar-se en la seva vida personal i millorar la qualitat de les cures que li presten.
- 4.4. Te dret a beneficiar-se de mesures de prevenció de qualsevol deteriorament de les seves condicions, o de aconseguir una millora, i de que es promogui la seva independència fins al grau més alt possible.
- 4.5. Te dret a que totes les persones, institucions i organitzacions professionals involucrades en la seva cura, suport i tractament es comuniquin i col·laborin entre elles i que coordinin els serveis que li presten per tal de garantir que aquests siguin el millor per els seus interessos.
- 4.6. Te el dret de rebre en el temps oportú l'ajuda per a les seves necessitats diàries.

CURES PERSONALITZADES

- 4.7. Quant entri en un centre d'atenció residencial, les condicions i el cost de la seva estança tenen que estar definits en un contracte explícit. Les informacions relatives als seus drets i responsabilitats han de ser clares i transparents. Te el dret de rebre consell abans i en el moment de la seva admissió.
- 4.8. Te el dret de circular lliurement pel seu entorn. Te el dret de rebre ajuda i encoratjament per la seva mobilitat.

- 4.9. Te el dret de que es tinguin en compte aspectes dels seus antecedents i del seu estil de vida anterior que són importants per vostè.

ARTICLE 5

DRET A INFORMACIONS I CONSELLS PERSONALITZATS I A L'EXPRESSIÓ D'UN CONSENTIMENT INFORMAT.

QUANT VOSTÈ ENVELLEIX I ES POT VEURE PORTAT A DEPENDRE DELS ALTRES , TANT SI ES PER UNA AJUDA O PER CURES, CONSERVA EL SEU DRET DE DEMANAR I REBRE INFORMACIONS I CONSELLS PERSONALITZATS SOBRE TOTES LES OPCIONS POSSIBLES PER A LA SEVA CURA, SUPORT I TRACTAMENT PER TAL DE SER CAPAÇ DE PRENDRE DECISIONS ESTANT BEN INFORMAT.

DRET A L'ACCÉS A INFORMACIONS PERSONALS I PERSONALITZADES

- 5.1. Te el dret de ser informat del seu estat de salut i dels tractaments i cura disponibles. Això inclou informació sobre les possibilitats d'èxit o fracàs, efectes potencials dels medicaments, exàmens o tota altre intervenció sobre la seva salut física i mental i sobre la seva vida quotidiana, i de les alternatives possibles.
- 5.2. Vostè i la tercera persona de la seva elecció continua tenint el dret de accedir a les seves dades mèdiques personals i a tenir la ocasió de demanar i d'examinar tots els documents relatius a la seva salut.
- 5.3. De igual manera ha de ser respectat el vostre dret a refusar de ser informat.
- 5.4. Te el dret de ser informat i aconsellat sobre totes les activitats de lleure , infraestructures d'allotjament, i mesures de ajuda social possibles de les que pot beneficiar-se al marge del seu cost. Te que poder decidir per si mateix quines pot afrontar econòmicament i te que rebre totes les informacions necessàries per prendre una decisió informada.

CONSENTIMENT FORMAL I CONSELLS

- 5.5. Es requereix el vostre consentiment informat o el de la tercera persona de la vostra elecció per a totes les decisions relatives a la vostra cura i tractament, així com per a una eventual participació en projectes de investigació o proves mèdiques.
- 5.6. Te el dret a consells , representació i defensa jurídica.
- 5.7. El dret a que se us parli obertament, amb tacte i en termes que compregueu, ja que forma part del vostre dret a ser informat i a donar un consentiment informat.
- 5.8. Vostè o la persona de la vostra elecció te dret a rebre les informacions oportunes, clares i complertes concernent a tots els serveis que os són proposats. Això ha de incloure els seus respectius costos, i les possibilitats de adaptar-los a les vostres necessitats.
- 5.9. Abans de acordar o modificar un acord o contracte de atenció residencial o altres serveis, te el dret de ser àmpliament informat i aconsellat sobre el contingut del mateix i sobre la possibilitat de futures

modificacions de l'acord, especialment serveis i tarifes. Les informacions respecte als vostres drets i responsabilitats tenen que ser clares i transparents.

ARTICLE 6

DRET A CONTINUAR COMUNICANT-SE I PARTICIPAR EN LA SOCIETAT I EN ACTIVITATS CULTURALS.

QUANT VOSTÈ ENVELLEIX I ES POT VEURE PORTAT A DEPENDRE DELS ALTRES , TANT SI ES PER UNA AJUDA O PER CURES, CONSERVA EL SEU DRET A COMUNICAR-SE AMB ALTRES PERSONES, A PARTICIPAR EN LA SOCIETAT I EN ACTIVITATS CULTURALS.

- 6.1. Vostè te dret a ser informat i a beneficiar-se de les oportunitats de participar voluntàriament en la vida social, d'acord amb els seus interessos i capacitats, en un esperit de solidaritat entre generacions. Te també te el dret de que se li donguin les oportunitats de desenvolupar un treball remunerat o voluntari i de participar en la formació al llarg de tota la vida.
- 6.2. Te dret a rebre tota la ajuda necessària per a ser capaç de comunicar-se. Te dret a que es tinguin en compte els seus desitjos i expectatives de comunicació, sigui la que sigui la forma en que són expressats.
- 6.3. Te dret a circular lliurement per continuar amb els seus interessos i activitats. Si la seva mobilitat es reduïda, te el dret de ser assistit al respecte.
- 6.4. Te el dret a l'accés igualitari a les noves tecnologies i al aprenentatge i a l'ajuda necessària per usar-les.
- 6.5. Te el dret de continuar exercint tots els seus drets cívics , incloent el seu dret a participar en eleccions polítiques , i si és necessari, rebre una ajuda imparcial per a aquest fi. El vostre dret a la llibertat d'elecció ha de ser respectat i el secret respecte al vostre vot ha de ser respectat per tota persona que us assisteixi.

ARTICLE 7

DRET A LA LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ I A LA LLIBERTAT DE PENSAMENT / CONSCIENCIA : CONVICCIONS, CULTURA I RELIGIÓ .

QUANT VOSTÈ ENVELLEIX I ES POT VEURE PORTAT A DEPENDRE DELS ALTRES , TANT SI ES PER A UNA AJUDA O PER CURES, CONSERVA EL SEU DRET A VIURE SEGONS LES SEVES CONVICCIONS, CULTURA I RELIGIÓ.

- 7.1. Te dret al respecte als seus valors i conviccions, a la seva filosofia de vida i/o llibertat religiosa, al marge de que aquests valors siguin compartits o no per les persones que tenen cura de vostè.
- 7.2. Vostè te dret a practicar i observar les seves creences religioses o espirituals. Vostè te també el dret de gaudir de suport i consells espirituals o religiosos per part de representants de la seva fe o creences espirituals quant ho desitgi. Te el dret de refusar la participació en activitats religioses i de refusar apropaments dels representants de religions, altres fes o filosofies de vida.
- 7.3. Tota persona te dret igualitari de respecte i tolerància mútua, al marge de la seva herència cultural, valors o pràctiques religioses.
- 7.4. Te el dret de crear una associació, de adherir-se a un grup i igualment el dret de refusar el adherir-se.
- 7.5. Te el dret de forjar-se les seves pròpies conviccions polítiques o socials i de ampliar les seves competències i coneixements al respecte.
- 7.6. Te el dret de refusar tota pressió ideològica, política o religiosa no sol·licitada, i te el dret de demanar el ser protegit contra aquestes pressions.

ARTICLE 8

DRET A CURES PAL·LIATIVES I A RESPECTE I DIGNITAT EN LA AGONIA I EN LA MORT.

VOSTÈ TE EL DRET DE MORIR AMB DIGNITAT, EN LES CONDICIONS CONFORMES ALS SEUS DESITJOS I EN ELS LÍMITS DE LA LEGISLACIÓ NACIONAL DEL PAÍS DE RESIDENCIA.

- 8.1. Te el dret d'una ajuda compassiva i cures pal·liatives quant arribi al fi de la seva vida i fins a la seva mort.
- 8.2. Te el dret de esperar que es faci tot el que sigui possible per que el procés de morir sigui digne i tolerable. Les persones que us tracten i us acompanyen en aquests moments tenen que respectar les vostres voluntats i sostenir-les en la mesura de lo possible.
- 8.3. Te el dret de esperar que els metges i professionals de la salut implicats en la cura de la fi de la vostra vida, incloguin i ofereixin suport als vostres familiars o altres persones de confiança, d'acord amb els vostres desitjos. Igualment te que ser respectat el vostre dret a excloure a certes persones.
- 8.4. Te el dret de decidir si i en quina extensió s'inicia o es mantén un tractament, incloent les mesures de prolongació de la vida. Les vostres instruccions anticipades tenen que ser respectades, si es considera que ja no sou mentalment competent.
- 8.5. Ningú pot prendre mesures que portin necessàriament a la vostra mort, excepte que aquest fet estigui autoritzat per la legislació nacional del país en el que residiu (1) i si heu donat explícitament instruccions en aquest sentit.
- 8.6. En el cas de que ja no sigueu personalment capaç d'expressar les vostres instruccions anticipades referides a les decisions sobre l'atenció al final de la vostre vida han de ser executades en els límits de la legislació nacional del país en el que residiu.
- 8.7. Te el dret al respecte i a la observança de les seves conviccions i preferències religioses expressades durant la vostre vida, sobre els arranjament per cura i tractament del vostre cos després de la vostra mort.

(1) Les disposicions legals que regulen el fi de la vida varien de un país al altre.

ARTICLE 9

DRET A PRESENTAR UN RECURS

QUANT VOSTÈ ENVELLEIX I ES POT VEURE PORTAT A DEPENDRE DELS ALTRES , TANT SI ÉS PER A UNA AJUDA O PER CURES, CONSERVA EL SEU DRET A PRESENTAR UN RECURS EN CAS DE MALTRACTAMENT, ABÚS O NEGLIGÈNCIA.

- 9.1. Te el dret de rebre un suport o de refusar un suport quant es troba en una situació d'abús o de maltractament tant si rebeu atenció residencial o a domicili.
- 9.2. Te el dret de esperar tenir professionals de l'atenció que hagin sigut formats per reconèixer signes d'abús i de maltractament i que aquests actuïn de forma apropiada per tal de protegir-vos contra qualsevol nou maltractament.
- 9.3. Te dret a ser informat de les vies per les que pot denunciar l'abús. Te el dret de denunciar un abús o un maltractament sense temor de cap repercussió negativa, i d'esperar que les autoritats responguin adequadament quant feu un informe. Aquest dret es extensiu a les persones del vostre entorn, especialment les persones que siguin responsables de la vostra cura i el vostre suport.
- 9.4. Te el dret de esperar ser protegit de la suposada situació d'abús o maltractament quant fa una denuncia fins que el cas sigui investigat a fons; això no ha de requerir un canvi de residència si no és el vostre desig.
- 9.5. Te el dret a fer un tractament que us permeti fer una recuperació total del trauma físic o psicològic que hagi sofert com a resultat de l'abús o maltractament. Cal que se us doni el temps per recuperar-vos al vostre ritme.

ARTICLE 10

LES SEVES RESPONSABILITATS.

QUANT VOSTÈ ENVELLEIX I ES POT VEURE PORTAT A DEPENDRE DELS ALTRES , PER AJUDA I CURES, TE EL DEURE DE :

10.1 Respectar els drets i les necessitats de les altres persones que viuen i treballen al vostre entorn i respectar l'interès general de la comunitat en la que viviu ; els seus drets i llibertats han de estar sols limitats per la necessitat de respectar els drets similars de la resta de membres de la comunitat.

10.2 Respectar els drets dels curadors i de l'equip professional a ser tractats amb cortesia i de treballar en un entorn lliure de pressió i abús.

10.3 Planificar el vostre futur i assumir la responsabilitat del impacte de les vostres accions o manca d'accions envers els vostres cuidadors i persones properes, d'acord amb la vostra legislació nacional. Això inclou:

10.3.1. Nominar a una tercera persona de la vostra elecció per prendre decisions i representar-vos.

10.3.2. Donar instruccions d'avant mà detallant les vostres decisions respecte a la vostra salut i el vostre benestar, que incloguin la cura que voleu rebre durant la vostra vida i a la finalització de la vostra vida així com també disposicions sobre el vostre patrimoni i afers econòmics. Si no esteu en capacitat de fer-ho es el deure del vostre parent mes pròxim o de la persona a la que hagueu nomenat representant vostre el prendre decisions en el vostre nom, respectant els vostres desitjos sempre que sigui possible.

10.4. Informar a les autoritats competents i a les persones del vostre entorn de una situació d'abús, maltractament o de negligència que hagueu sofert o de la que tingueu coneixença.

MM + ASPE
Setembre 2010